

'MET DE
VERGRIJZING IN
DEZE STREEK
VALT HET BEST MEE'

Daar woon je dan. In het noordelijkste puntje van Groningen. Met gevoel bezongen door Ede Staal in *Mien Hogelaand*. Over eindeloze luchten en het torentje van Spiiek. Een aantal mannen van het Hogeland komt geregeld samen in de uitspanning van Gerrit Plakmeijer: hobbykwekerij De Streekhof. Ieder met een eigen verhaal.

Ze wonen in plaatsen als Usquert, Winsum, Tinallinge, Den Andel, Sauwerd en Baflo. Rauw klinkende namen, waar eeuwenlang gestreden is tegen wind en water. De een is vertegenwoordiger in landbouwmachines, of bedrijfsverzorger. De ander oudijzerman, boer, rechter in ruste of garnalenvisser. En Gerrit Plakmeijer is op zijn 86e nog steeds kweker. Van appels, peren, pruimen en bessen. "Die Gerrit moeten we met z'n allen lang in leven houden, anders valt ons wekelijkse bijpraatsessie aan de stamtafel weg", glundert Arie Brandsma. Maar een serieuze ondertoon ontbreekt niet.

Koffie wordt volop geschonken. Gerookt wordt er niet; net als in cafés is dat ook hier verboden. Plastic tafelkleedjes doen denken aan vervlogen tijden, maar zijn vooral praktisch van aard in deze mannenwereld. Met een kwinkslag introduceert Arie Brandsma zichzelf als een Bekende Nederlander. "Zes jaar geleden ben ik bij een schietpartij waarbij een agent om het leven kwam, in mijn been geraakt. Dat incident was toen voorpaginanieuws. Het gebeurde voor mijn huis. Triest verhaal natuurlijk. Maar ik heb geluk gehad. Een andere kogel vloog twintig centimeter over mien kop."

Het is een komen en gaan op het terrein van De Streekhof dat tegen het dorp Den Andel aangeplakt ligt. Bewoners van het Groningse Hogeland komen er hun fruit, groente en aardappels kopen. In de oogsttijd mogen ze zelf hun appels en peren plukken. "Ik geloof niet dat Gerrit er veel op verdient, misschien legt hij er zelfs op toe. De groente koopt hij in bij een veiling, daar helpen wij een handje bij door heen en weer te rijden", vertelt Klaas Pol. "Met z'n allen hebben we iets moois in handen."

*'t Binnen de meulens en de moaren
't Binnen de kerken en de bōrgen
't Is 't laand waar ik as kind
Nog niks begreep van pien of zōrgen*

Plots verschijnen uit het niets twee Nepalezen ten tonele. Alsof het een surrealistische film betreft. Enigszins onwerkelijk scharrelen de jongemannen rond. "Oh joh, die zijn met Kunny en Dirk meegekomen."

Tekst DOUWE ANNE VERBRUGGE | Fotografie LODE GREVEN

HERENSOCIËTEIT VAN DE STREEKHOF

Gastheer Gerrit Plakmeijer: "Voor ieder klusje moet je je mannetjes zien te vinden."

boeiend om hier te wonen. Dat wordt nogal eens onderschat. Ik ga hier nooit meer vandaan. Maar kom, ik moet weer eens verder. Wat is de prijs van de piepers en de bonen, André?" Vrijwillig verkoper André Boerema telt alles uit het hoofd bij elkaar op. "Ik ben 84 en doe alles nog met mijn koppie. Geen rekenmachine. Je moet niet stilzitten op deze leeftijd. Dan roest je vast."

*'t Is de lucht achter Oethoezen
't Is 't torentje van Spiek
't Is de weg van Lains naar Klooster
En deur Westpolder langs de diek*

Gisteren was in Warffum de start van Op Roakeldais, een cultureel dansfestival", weet groenteverkoper André Boerema. "Kunny is voormalig CDA-raadslid in Winsum en heeft een internationaal netwerk wat dit soort dingen betreft." Met gepaste trots brengt Kunny haar twee Nepalese dansers een stukje oer-Groningse cultuur bij. Gewoon door hier te zijn. Kunny: "Ik probeer iedere week wel even bij De Streekhof langs te komen. Maar dat lukt niet altijd. Want: 'ander bonen op beun'. Er zijn altijd wel andere dingen te doen, betekent dat."

"Ja ja, het Hogeland is een cultuurhistorisch rijk gebied. Daar kom je pas achter als je er woont", vertelt Tjeerd Duursma. Hij is gepensioneerd rechter uit de stad Groningen, en woont alweer jarenlang in Warffum. Vanaf de vroege ochtend heeft hij aan de stamtafel koffie gedronken en bijgekleet met de andere stamgasten. Nu zamelt hij in de bak met Opperdoezer aardappelen een maaltje bijeen. "Er is hier op cultureel gebied echt veel te doen. Optredens in schouwburgen, concerten, lezingen. Ik ben in Den Haag geboren en heb op verschillende plekken in Nederland gewoond. Maar het is echt razend

"Het mooie is dat ieder hier aan de stamtafel vanuit zijn eigen achtergrond iets te vertellen heeft", knikt garnalenvisser Gerrit de Vries de anderen toe. "Als ik een brief van de gemeente krijg over een of andere vergunning, dan leg ik 'm voor aan Tjeerd. Hij vertelt me dan of ik er iets mee moet of niet. En als het mij uitkomt neem ik voor iedereen een stapeltje vis mee. Wijting of een zwikkie scholletjes. En we wisselen natuurlijk de laatste nieuwtjes uit. Het is hier net een herensociëteit. We hebben het vaak over de politiek. Over Den Haag, maar ook over lokale wethouders die naar onze mening het politieke vak maar niet onder de knie krijgen. Altijd met een glimlach, het worden nooit verhitte discussies. En ook over de kerk, dat levert altijd wel gespreksstof op. Want weet je: Onze-Lieve-Heer is goed, maar zijn grondpersoneel deugt niet altijd. Of er meer tussen hemel en aarde is? Als dat zo is, ben ik wel blij met Petrus, dat is een oud-collega van mij. Dat scheelt wellicht!" Er wordt gelachen, maar op een gepaste manier. Gerrit Plakmeijer weet zich nog een droge zomer te herinneren waarin hij de dominee

André Boerema (84) doet de afwas.
"Niet stilzitten op deze leeftijd. Dan roest je vast."

had gevraagd om te bidden voor regen op het land. "De dominee twijfelde, maar ik zette het toch door bij hem. 's Zondags in de kerk werd er inderdaad gebeden voor regen ... De weken daarna stopte het niet meer met het hemelwater, het was gewoon niet mooi meer. Ik bedoel maar: met dat soort dingen moet je niet spotten."

Albert Mellema, hij benadrukt geen familie te zijn van het rijke Groningse ondernemersgeslacht, beschouwt zijn bezoeken aan De Streekhof als een gezellig uitje. De voormalig boer vindt het

niet erg dat het allemaal mannen op leeftijd zijn die hier zitten. "Dat ben ik zelf ook. Het voelt als thuiskomen. En met de vergrijzing in deze streek valt het best mee hoor. Er komen nog steeds jonge gezinnen van buiten erbij." Vruchtbaar land is het Hogeland dus. Daar weet Alex Reus als vertegenwoordiger van landbouwmachines alles van af. "En noem mij geen 'Field Area Manager'. Ik heb zo'n bloedhekel aan die moderne fratserij. Ik ben gewoon vertegenwoordiger. Dan weet iedereen waar ie aan toe is." Reus ging de boerderijen langs van akkerbouwers in het noordelijke deel van Groningen. "Hier aan de Waddenzeekust is het allemaal zavelgrond, dat is lichter dan klei en zeer geschikt voor pootaardappelen. Er zit hier veel kalk in de grond."

*'t Is de waait, 't is de hoaver
't Is 't kootzoad in de blui
't Is de horizon bie Roanum
Vlak noa 'n dunderbui*

Gerrit Plakmeijer maakt nog even een rondje over zijn kwekerij. Hij wil weten hoe de rode bessen erbij staan. Daar loopt hij Johan van der Leij tegen het lijf, die zojuist een sproeimachine aan de praat heeft gekregen. "Voor ieder klusje moet je je mannetjes zien te vinden. Johan is mijn mechanische man. Hij verkocht vroeger pompen. Anderen helpen mij bij het netten spannen of het snoeien." Binnen worden de laatste kopjes koffie verzameld voor de vaat. Martin Kooyinga loopt af en aan. Gerrit: "Hij was hier al om half zeven vanochtend. Van mij hoeft het niet, maar ik vind het wel mooi. En kijk, hier hebben we onze man met de mooie witte snor, Reinder van der Veen. Als bedrijfsleider kwam ie bij vele boeren langs. Reken maar dat hij wat verhalen heeft. Vandaar dat hij ook zo'n uitstekend toneelspeler is. Laat hem maar schuiven. Een keer zat ie op het toneel te wiebelen op z'n stoel. Totdat ie achterover kudelke. Dat ging hem zo natuurgetrouw af ... Achteraf bleek het ook echt te zijn. Het was namelijk helemaal niet de bedoeling geweest dat ie van zijn stoel afviel. Dat is toch het mooie van die mensen hier!"

Dat is mien Laand, mien Hogelaand.